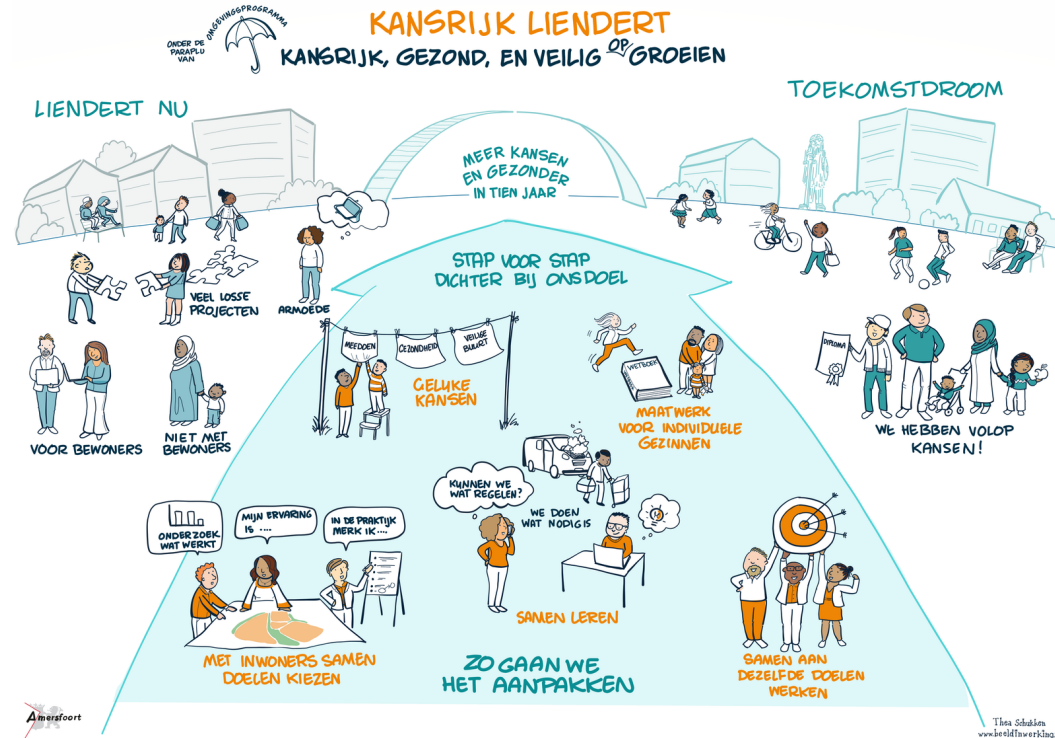

Dit O&S rapport is digitaal

Kik hier om naar het interactieve rapport te gaan

Vanaf de volgende pagina staat de PDF-versie van het rapport. Deze PDF-versie is niet interactief.

Startfoto Kansrijk Liendert

Inhoudsopgave

Inleiding	3	3. Veilig	27
Kansrijk, gezond en veilig opgroeien in Liendert	3	Subdoel 1: Meer jeugdigen groeien op in een veilig thuis	28
Wat is impactgedreven werken?	4	Subdoel 2: Meer jeugdigen groeien op in een veilige wijk en schoolomgeving	34
Eerste stap in impactgedreven werken: deze startfoto	4	Subdoel 3: Minder jeugdigen maken zich schuldig aan criminaliteit	43
Hoofd- en subdoelen kansrijk, gezond en veilig opgroeien in Liendert	5		
Wat gaan we met deze startfoto doen?	6		
Achtergrond	7	Bronnen	44
1. Kansrijk	8		
Subdoel 1: Meer jeugdigen doen mee aan sport, cultuur en vrijwilligerswerk	9		
Subdoel 2: Meer jeugdigen hebben werk	10		
Subdoel 3: Meer jeugdigen leveren betere prestaties op school en behalen hun diploma	11		
2. Gezond	16		
Subdoel 1: Meer jeugdigen gedragen zich gezonder	17		
Subdoel 2: Meer jeugdigen hebben een betere algemene gezondheid	18		
Subdoel 3: Meer jeugdigen hebben een betere sociaal-emotionele gezondheid	23		

Inleiding

Kansrijk, gezond en veilig opgroeien in Liendert

Liendert is een levendige en diverse wijk, met veel jeugd. Veel jongeren en gezinnen voelen zich thuis in deze wijk en genieten van de buurtfeesten, de saamhorigheid en de locatie dichtbij het centrum van Amersfoort. Tegelijk zien we bij jongeren en gezinnen in Liendert ook kansenongelijkheid, armoede en de gevolgen daarvan. Dit zijn problemen die natuurlijk niet alleen in Liendert spelen, maar ook in andere wijken in Amersfoort en in andere steden. Maar het zijn wel problemen die moeten veranderen. En we starten daarmee in Liendert. In Liendert werken veel betrokken professionals die inwoners ondersteunen vanuit hun expertise. Er gebeurt veel in deze levendige wijk! En toch verbetert de situatie van inwoners maar weinig. Er lijken nog te veel losse projecten te zijn en professionals betrekken inwoners niet altijd voldoende bij oplossingen. Symptomen worden bestreden, maar oorzaken van problemen worden onvoldoende aangepakt. En er wordt te weinig gekeken naar wat kan helpen om problemen te voorkomen. Dat willen wij veranderen.

Met Kansrijk Liendert als onderdeel van het Omgevingsprogramma Liendert (voorheen het Wijkperspectief), heeft Amersfoort de ambitie dat kinderen kansrijk, gezond en veilig opgroeien. Deze maatschappelijke impact staat voorop in onze aanpak. Er is niet één oorzaak of oplossing aan te wijzen (zie het voorbeeld hieronder). Met Kansrijk Liendert richten we ons daarom niet alleen op symptomen, maar kijken we dieper. We maken gebruik van kennis over de risicofactoren en beschermende factoren die een rol spelen bij de doelen die we willen bereiken. Om écht impact te bereiken voor inwoners van Liendert, moeten we met al deze factoren rekening houden en samen met professionals en inwoners duurzame oplossingen vinden. Kortom: we willen impactgedreven werken.

Voorbeeld:

Kennis uit de wetenschap laat zien hoe sociaal-emotionele vaardigheden als beschermende factor de werking van veel risicofactoren kan dempen. Deze factor draagt bij aan een betere mentale gezondheid van kinderen, het voorkomen van schooluitval en criminaliteit en de intergenerationele overdracht van armoede.

Wat is impactgedreven werken?

Bij impactgedreven werken staan maatschappelijke doelen voorop. Doelen die we samen met inwoners en professionals hebben gekozen. Voor ieder doel kijken we nauwkeurig hoe de situatie nu is en wat de échte oorzaken zijn van deze situatie. Vervolgens maken wij, samen met inwoners en professionals in de wijk een plan: wij kijken naar wat **nodig** is aan budget, personeel en werkzame interventies en **niet** naar wat we al beschikbaar hebben. Dus: welke acties, maatregelen of interventies zijn nodig om de meest belangrijke factoren aan te pakken? En wat vergt dit aan tijd, geld en samenwerking? Dit is een andere manier van werken, omdat we niet uitgaan van wat beschikbaar is, maar wat nodig is.

Eerste stap impactgedreven werken: deze startfoto

Het doel van de startfoto is het in beeld brengen hoe het gaat met kansrijk, gezond en veilig opgroeien in Liendert. Hoe gaat het met de jeugd? Wat gaat goed en wat kan nog beter? Ieder hoofddoel is uitgesplitst in 3 subdoelen. Deze subdoelen worden beïnvloedt door risico-, beschermende en versterkende factoren. Over deze factoren hebben we in de startfoto zoveel mogelijk cijfers opgenomen (zie het voorbeeld hiernaast bij 'i').

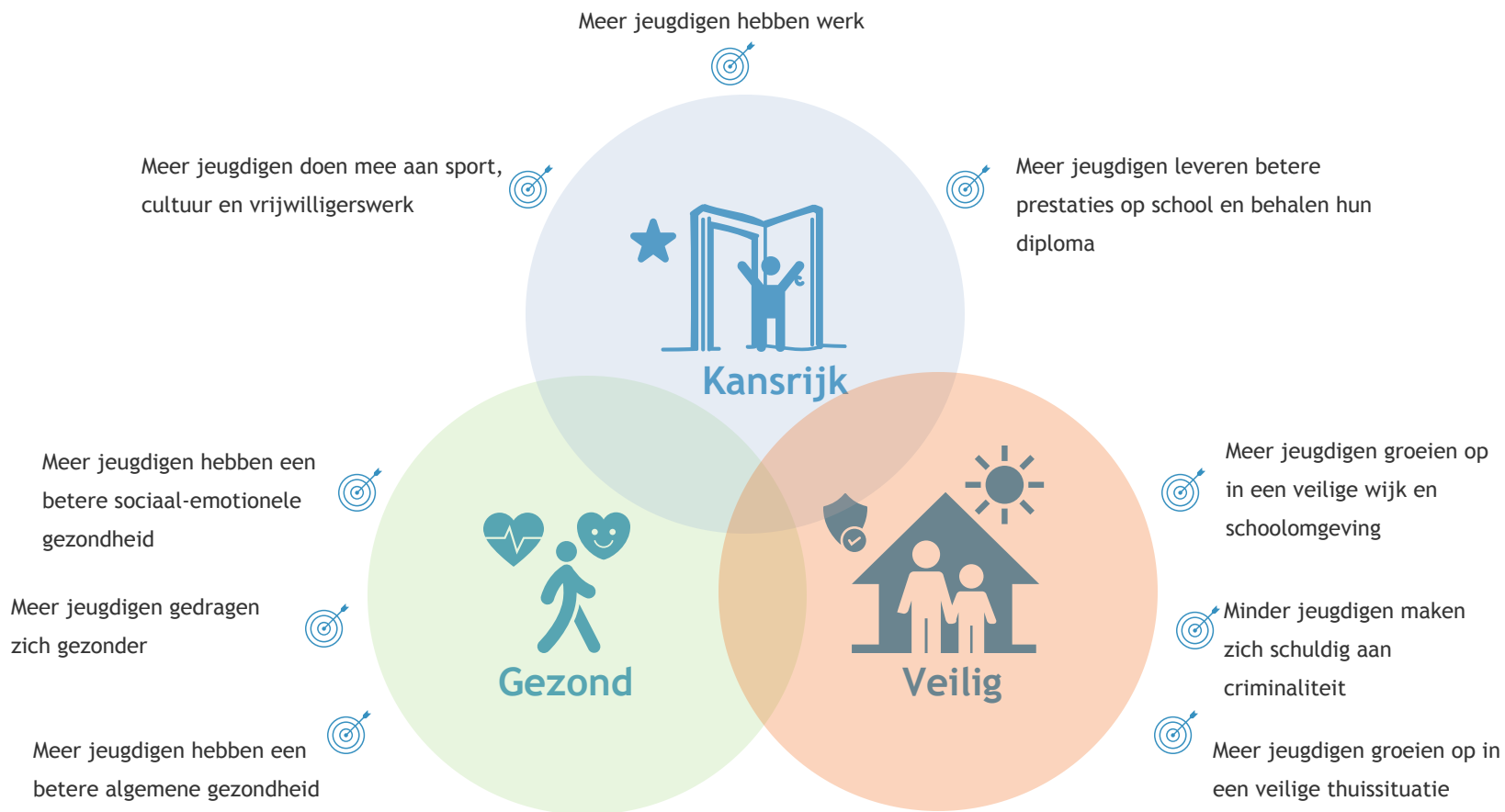
Voor deze wijkcijfers zijn verschillende databronnen gebruikt. De wijkcijfers vergelijken we telkens met Amersfoort gemiddeld. Op dit moment zijn nog niet voor alle factoren wijkcijfers beschikbaar. De kwantitatieve cijfers zijn aangevuld met kwalitatieve informatie, namelijk uitkomsten van het wijkperspectief Liendert en in totaal 60 interviews onder jongeren uit Liendert (14 interviews), ouders uit Liendert (18 interviews) en professionals die in Liendert werken (28 interviews). In deze interviews hebben we vooral ouders en jongeren gesproken met een praktijkgerichte opleiding of een laag inkomen, omdat deze groep vaak weinig aan het woord komt tijdens gangbare onderzoeken. Deze startfoto is tijdens een bijeenkomst in Liendert ook nog voorgelegd aan ouders en aanvullende opmerkingen daaruit zijn hierin verwerkt.

Voorbeeld:
Hoofddoel: Kansrijk
Subdoel: Meer jeugdigen leveren betere prestaties op school en behalen hun diploma
Factoren: School- en ouderbetrokkenheid, armoede in gezin en wijk, spijbelen, schoolprestaties, opvoedcompetentie ouders

Hoofd- en subdoelen kansrijk, gezond en veilig opgroeien in Liendert

Wat gaan we met deze startfoto doen?

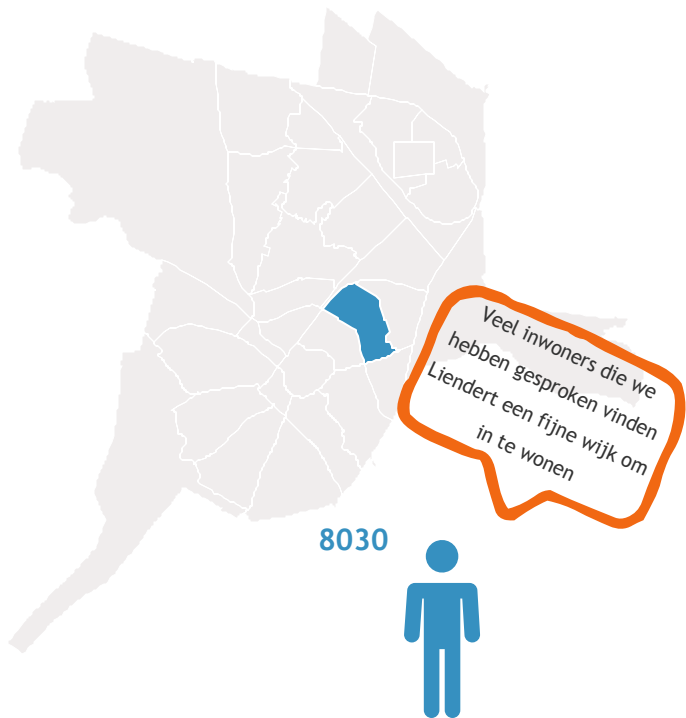
Straks leggen we deze startfoto naast het ‘Factorenmodel’ (Wiering, 2015). Hierin staat welke factoren samenhangen met de huidige situatie in Liendert. Wat zijn mogelijke achterliggende oorzaken van deze huidige situatie? Welke factoren beschermen voor deze situatie en welke zijn een risico voor gezondheid, kansengelijkheid en veiligheid? En hoe verhouden deze factoren zich tot elkaar? De factoren zijn de “knoppen” waaraan je kunt draaien om een positieve ontwikkeling te bevorderen en/of problemen in de wijk te verminderen.

Het factorenmodel gebruiken we om gezamenlijk doelen te formuleren. Dit doen we met professionals en inwoners. Nadat de doelen zijn bepaald maken we gezamenlijk een plan van aanpak. Daarin staan de beoogde doelen, werkzame interventies en benodigde resources (budget en personeel). Vervolgens meten we of we onze doelen behalen. Dit meten doen we om te leren en te verbeteren.

Achtergrond

Hier ligt de wijk Liendert. In Liendert wonen 8030 mensen.

28%

van de inwoners van Liendert is tussen de 0 en 23 jaar oud. Dat zijn 2242 inwoners.

51,5%

heeft een migratieachtergrond

Bron: BRP, 2022

1 Kansrijk

Minder jongeren in Liendert-Rustenburg zijn lid van een (sport)vereniging

In Liendert-Rustenburg sporten minder jongeren (13-17 jaar) wekelijks bij een club, vereniging of sportschool. Ook zijn er minder jongeren lid van een vereniging of organisatie. Van de 10-11-jarigen in Liendert lijkt ook een lager percentage lid van een sportvereniging (dit laatste cijfer is niet significant).

Sommige mensen vinden het lastig om zelf activiteiten te organiseren

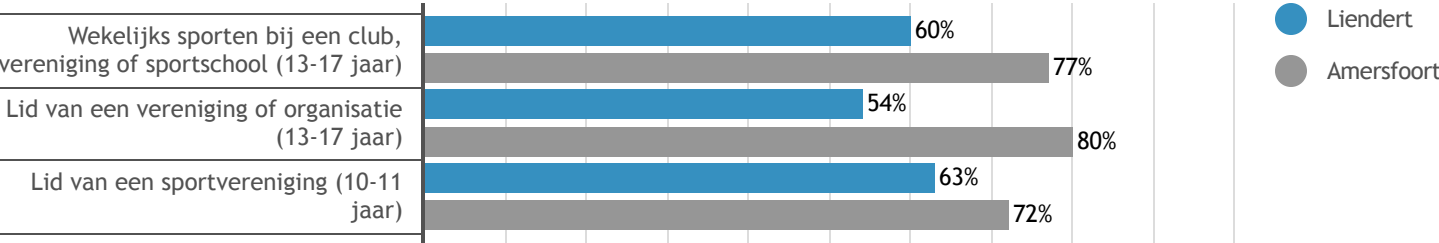
Voor het Wijkperspectief Liendert (Stipo, 2021) zijn in 2021 inwoners en professionals gesproken over wat zij vinden van de wijk Liendert en wat zij graag anders zouden zien. Hierin staat dat het voor sommige inwoners lastig is om zelf activiteiten te

bedenken en uit te voeren. Hierdoor worden er volgens professionals door kwetsbare groepen (jongeren, ouderen en mensen met migratieachtergrond) minder activiteiten georganiseerd.

Meningen over activiteiten in Liendert verschillen

Professionals verschillen in hun opvattingen over het aanbod aan activiteiten in Liendert. Sommigen zeggen dat er heel veel goed aanbod is, dat het soms zelfs overlapt of teveel is. Anderen missen juist aanbod, zoals sport, muziek of theater voor kinderen en jongeren in de wijk. Er zijn ook professionals die het moeilijk vinden om inwoners te bereiken: in plaats van inwoners te informeren via internet, moeten volgens hen alternatieve kanalen gebruikt worden, zoals whatsapp of sleutelfiguren.

Sporten en verenigingslidmaatschap kinderen en jongeren (13-17 jaar, 2021)

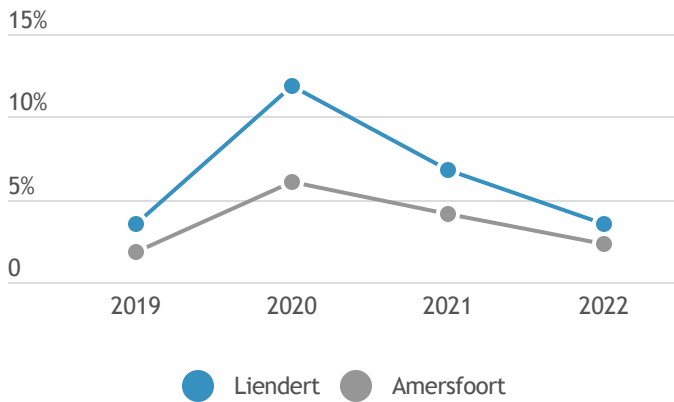
Bron: GGD jeugdgezondheidsmonitor 2021; GGD Registratie Jeugdgezondheidszorg, 2020

Meer jongeren ontvangen ww uitkering

Het percentage jongeren met een Werkloosheidsuitkering (ww-uitkering) is in Liendert hoger dan in Amersfoort. In jaren waar veel werkloosheid is, was het verschil nog groter. Het aantal jongeren met WW-uitkering piekt in 2020, waarna een daling doorzet in 2021 en 2022. Deze trend komt overeen met de landelijke en andere 100.000+ gemeenten piek in 2020 en daling vanaf 2021 van jeugdwerkloosheid.

Percentage jeugdigen met een WW-uitkering (18-26 jaar)

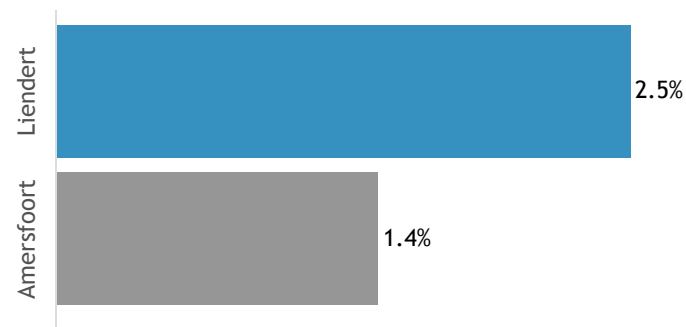

Bron: UWV en Amersfoort in cijfers

Meer jongeren ontvangen participatiewet uitkering

Met de participatiewet ondersteunt de gemeente mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Zij worden geholpen om passend werk te vinden. Soms worden zij ook financieel ondersteund. Dat betekent dat zij een uitkering kunnen aanvragen. In Liendert hebben meer jongeren een uitkering op grond van de participatiewet dan gemiddeld in Amersfoort.

Percentage 15- tot 25-jarigen met uitkering op grond van de participatiewet

Bron: Gemeente Amersfoort, Afdeling Samen Leven, 2022

Meer peuters met indicatie voorschool

Er waren in 2022 in Liendert 63 peuters (2,5 tot 4 jaar) met een indicatie voor voorschoolse educatie ('VVE'). Dit betekent dat een kind geplaatst kan worden op een kinderdagverblijf met een educatief programma. Op deze manier kan het kind extra begeleiding krijgen in de ontwikkeling van taal, rekenen, motorische of de sociaal-emotionele ontwikkeling. In Liendert hebben meer kinderen een indicatie voor de voorschool dan in veel andere Amersfoortse wijken (14% van alle indicaties in heel Amersfoort). Een precieze vergelijking in percentages is niet te maken, maar in Liendert is dit ongeveer 45% van de peuters, terwijl dit in Amersfoort ongeveer 16% van de peuters is. ⁱ

Voorschoolse educatie: aantal indicaties

63

Kinderen in Liendert hadden in 2022 een indicatie voor een voorschool. Dit is 14% van alle indicaties in heel Amersfoort.

Bron: Peutermonitor 2022, Gemeente Amersfoort

Taal groot probleem volgens professionals in Liendert

Taalvaardigheid en laaggeletterdheid zijn volgens professionals een groot probleem bij ouders en kinderen in Liendert. Dat zeggen geïnterviewden in het Wijkperspectief en in onze eigen interviews. Kinderen starten op de basisschool met een taalachterstand en ouders spreken de Nederlandse taal niet of nauwelijks. Dit heeft volgens hen grote gevolgen voor ouders en kinderen als het gaat om kansen (bijv. werk, schoolprestaties) en mentale gezondheid (bijv. sociaal isolement, kinderen die worden ingezet om te tolken omdat hun ouders de taal niet spreken). Professionals noemen meerdere redenen waarom bestaande interventies niet werken. Bijvoorbeeld dat er teveel kinderen met VVE-indicatie op dezelfde kinderopvang zitten, waardoor zij niet van elkaar leren en de begeleiding te intensief is om het volle programma goed te draaien. Of dat ouders de geleerde Nederlandse taal niet kunnen oefenen door segregatie in de wijk.

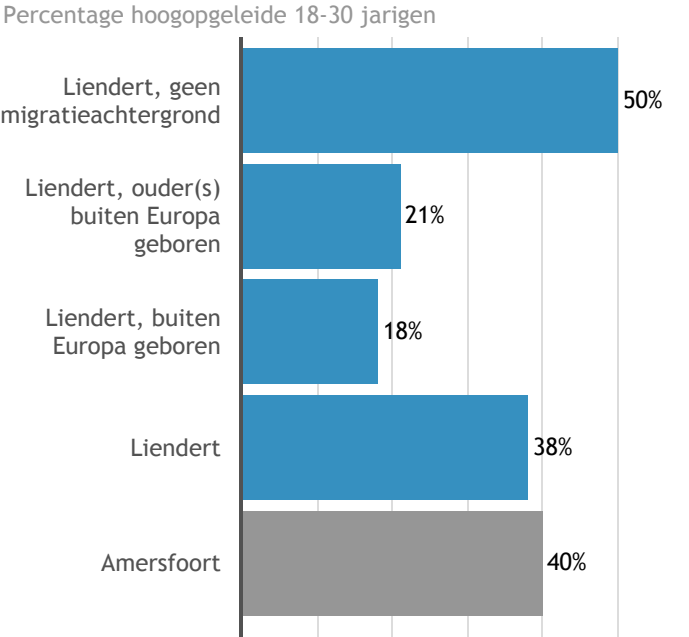
Achterstand op school bij kinderen van ouders met beperkte basisvaardigheden

Verschillende geïnterviewde professionals signaleren dat kinderen van ouders met beperkte basisvaardigheden (bijv. taalbeheersing, digitale vaardigheden, niet weten hoe ze hulp moeten vragen) achterlopen met hun sociale vaardigheden. Ook schooluitval komt volgens een professional veel voor doordat ouders met beperkte basisvaardigheden het kind te weinig kunnen ondersteunen. Verder merkt een professional op dat het soms lastig is om afspraken met ouders over school te maken: door de beperkte vaardigheden van ouders ontstaan er misverstanden, waardoor gemaakte afspraken niet worden opgevolgd.

Opleidingsniveau hangt samen met migratieachtergrond

In Liendert heeft 38% van de jongeren van 18 tot 30 jaar (die geen onderwijs meer volgen) HBO of universiteit gedaan. Dit verschilt niet veel van Amersfoort, waar 40% hoog opgeleid is. Maar we zien wel grote verschillen bij jongeren uit een ander herkomstland.

Van alle jongeren in Liendert die buiten Europa geboren zijn, is 18% hoog opgeleid. En als de ouders buiten Europa geboren zijn, maar de jongeren zelf in Nederland geboren zijn, is 21% hoog opgeleid. Van de jongeren in Liendert zonder migratieachtergrond is juist een veel hoger percentage hoog opgeleid dan gemiddeld in Amersfoort.

Bron: KIS Wijkmonitor, 2021

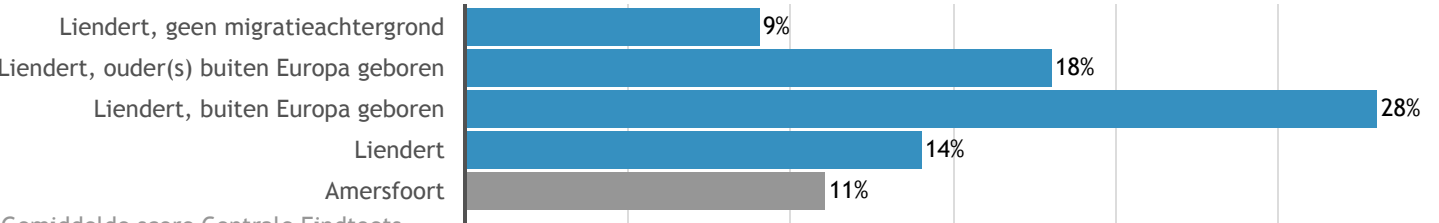
Minder jongeren in Liendert met startkwalificatie

In Liendert heeft 14% van de 18 t/m 30 jarigen geen startkwalificatie (minimaal MBO-2 niveau). Dit aandeel is in Liendert hoger dan in de rest van Amersfoort. Vooral jongeren in Liendert die buiten Europa geboren zijn, hebben vaker geen startkwalificatie dan de rest van de jongeren in de wijk. Maar ook in Nederland geboren jongeren met ouders die buiten Europa geboren zijn, hebben twee keer zo vaak geen startkwalificatie als jongeren zonder migratieachtergrond.

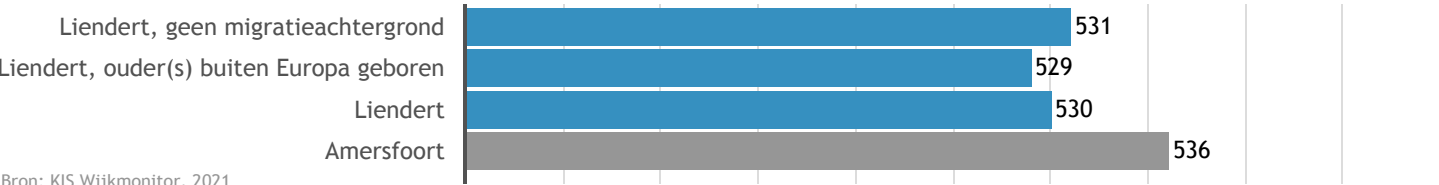
Lagere gemiddelde score op Centrale Eindtoets

Kinderen in Liendert hebben gemiddeld een lagere score op de Centrale Eindtoets. Kinderen die in Nederland geboren zijn, maar waarvan de ouders in een land buiten Europa geboren zijn, hebben een iets lagere score dan kinderen zonder migratieachtergrond.

Percentage zonder startkwalificatie 18-30 jarigen

Gemiddelde score Centrale Eindtoets

Bron: KIS Wijkmonitor, 2021

Leraren geven vaker onderadvies

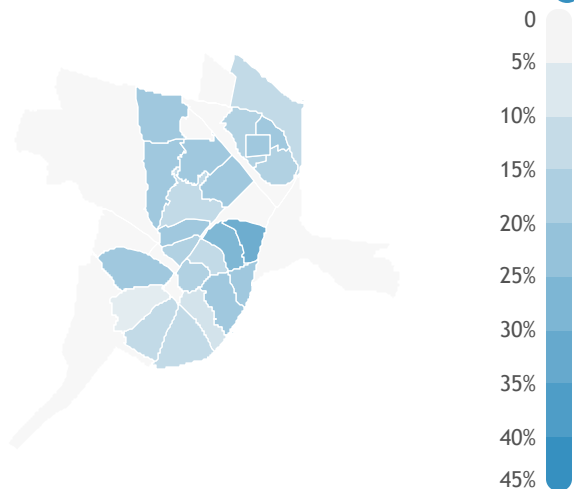
Onderadvies betekent dat de school een leerling uit groep 8 het advies geeft om een lager opleidingsniveau te gaan doen dan wat uit de cito eindtoets kwam. Kinderen die in Liendert wonen krijgen vaker een onderadvies (38%) dan gemiddeld in Amersfoort (24%).

Ouders vinden dat hun kinderen genoeg begeleiding krijgen bij schoolwerk, professionals missen ouderbetrokkenheid

Ouders zeggen dat hun kinderen de professionele begeleiding krijgen die zij nodig hebben als het gaat om school. Veel kinderen krijgen bijvoorbeeld bijles, meestal via Projecthuis Madiba. Professionals missen soms ouderbetrokkenheid als het gaat om school en huiswerk. Een professional zegt dat ouders

Percentage basisschoolleerlingen met onderadvies, per wijk

Toelichting: onderadvies voor kinderen in wijken (niet voor scholen in wijken)
Bron: DUO (Dashboard Gelijke Kansen Alliantie)

vaak in groep 8 al niet met hun kind mee gaan kijken op middelbare scholen, omdat zij dat niet kunnen bijbenen door taal- en cultuurbarrière.

Meesten met plezier naar school...

De meeste geïnterviewde ouders zijn tevreden met de school en leerkrachten. Zij zeggen dat hun kinderen graag naar school gaan. Ook de meeste geïnterviewde jongeren gaan met plezier naar school.

...maar soms stress door school of pesten / discriminatie op schoolplein

Sommige geïnterviewde jongeren ervaren stress of teveel werkdruk op school. Over jongere kinderen werd dit niet genoemd. Een enkele jongere zegt dat er gediscrimineerd en gepest wordt op het schoolplein, maar mentoren gaan hier volgens hem goed mee om. Enkele kinderen van de geïnterviewde ouders kunnen niet goed tegen prikkels op school of zijn onzeker en gestrest door sociale interacties. Niet altijd sluit de school aan op behoeftes van deze kinderen.

Stages lastig te vinden voor veel jongeren in Liendert

Volgens professionals is het lastig om stageplekken te vinden voor veel jongeren die in Liendert wonen (Wijkperspectief, 2021). Zij zeggen dat jongeren zonder stage hun opleiding niet kunnen afmaken. En dat een goede stageplaats helpt bij het vinden van een baan. Jongeren krijgen bij het zoeken hulp van school, maar dat is voor een deel van de jongeren in Liendert niet genoeg.

Tweedeling in de wijk bij keuze basisschool

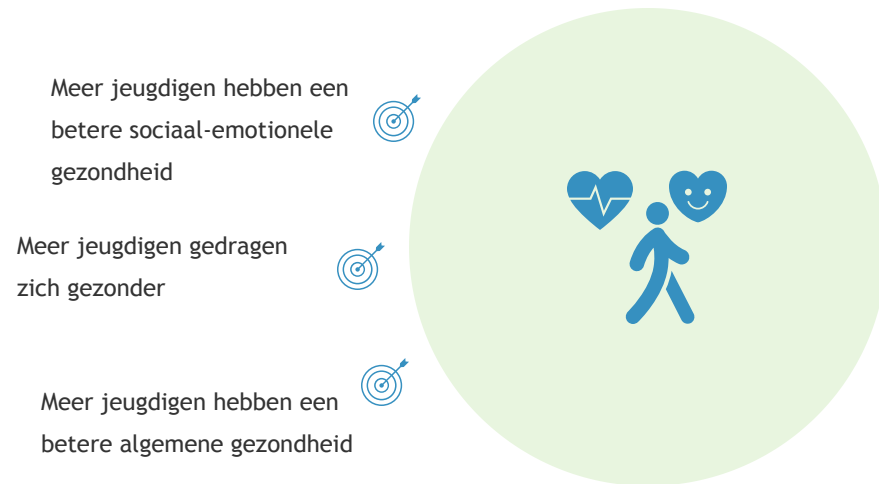
Volgens het Wijkperspectief en de inwoners en professionals die we hebben gesproken, zitten op de twee basisscholen in Liendert vooral kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond. Gezinnen met een Nederlandse achtergrond kiezen vooral voor basisscholen buiten de wijk. Deze gezinnen wonen meestal aan de Liendertsedreef en in de nieuwe woningen in het Hogekwartier.

Droombaan past niet altijd bij gevolgde opleidingen

Sommige jongeren weten precies welk beroep ze later willen en volgen hiervoor een passende opleiding. Maar er zijn ook jongeren die erg zoekende zijn. Een jongere die geen werk heeft, wil graag acteur worden, maar heeft daar geen opleiding voor gevolgd. Een andere heeft meerdere vervolgopleidingen geprobeerd en is nu met haar laatste opleiding tijdelijk gestopt vanwege mentale problemen. Een professional ziet ook een groep kinderen die een licht verstandelijke beperking heeft en niet naar school gaat, maar wel droomt van een goede baan. Ouders hebben volgens professionals soms onrealistische wensen voor de carrière van hun kinderen. Dit kan te maken hebben met culturele normen van de ouders en legt een hoge druk op kinderen.

2 Gezond

Minder jongeren in Liendert drinken alcohol

12% van de jongeren van 13-17 jaar in Liendert-Rustenburg heeft in de afgelopen 4 weken alcohol gedronken. Dit is een stuk minder dan gemiddeld in Amersfoort.

Laatste 4 weken alcohol gedronken 13-17 jaar

Bron: GGD Jeugdgezondheidsmonitor 2021

Wisselend beeld middelengebruik in interviews

Sommige jongeren geven in interviews aan wél te roken en/of te drinken, anderen niet. Enkele jongeren blowen ook af en toe. Eén jongere blowt sinds 5 jaar stevig en probeert nu te minderen.

Wisselend beeld sporten

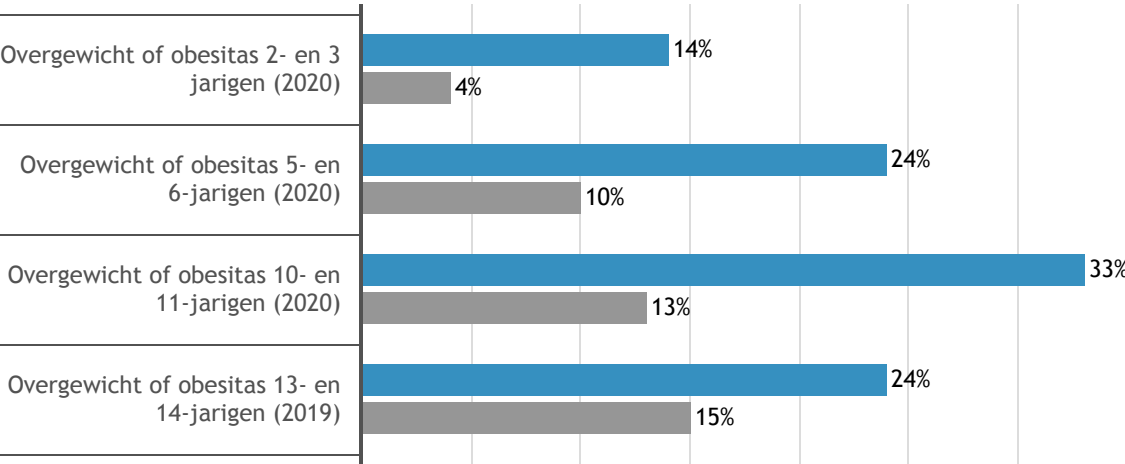
Op pagina 9 is te lezen dat minder jongeren in Liendert lid zijn van een sportvereniging. Maar we weten niet of zij ook minder sporten (bijvoorbeeld zelfstandig zonder een vereniging), want daar hebben we geen betrouwbare cijfers over. Uit de interviews blijkt een wisselend beeld. Sommige geïnterviewde jongeren sporten, anderen niet. Als jongeren niet sporten, geven zij als redenen bijvoorbeeld verplichtingen voor school, werk of familie. Of ze noemen dat zij sporten niet leuk vinden.

Meer jongeren hebben overgewicht in Liendert...

In Liendert hebben veel meer kinderen overgewicht of obesitas (= zwaar overgewicht) dan gemiddeld in Amersfoort. De verschillen zien we voor alle leeftijden, maar voor sommige leeftijden zijn de verschillen groter. Zo komt overgewicht in Liendert bij 2-3-jarigen meer dan drie keer zo vaak voor als gemiddeld in Amersfoort. Voor 5-6-jarigen en 10-11-jarigen is het meer dan dubbel zo vaak.

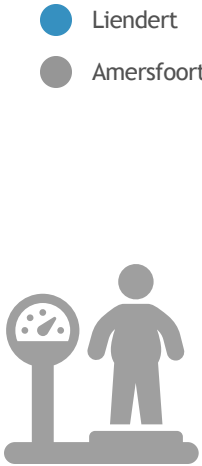
Percentage kinderen met overgewicht of obesitas

Bron: GGD Registratie Jeugdgezondheidszorg, 2021

...maar ouders en jongeren zijn tevreden over gewicht en eetpatroon

Bijna alle ouders zeggen dat hun kinderen een normaal gewicht hebben en voldoende bewegen. De meeste geïnterviewde jongeren zijn tevreden over hun gewicht en vinden dat zij over het algemeen gezond eten. Eén jongere zegt dat gezinnen met weinig geld een airfryer hebben, omdat dat eten goedkoper is. Hij zou graag willen dat jonge kinderen leren om gezond te eten. Ook in interviews met professionals worden obesitas, gezond eten en bewegen nauwelijks genoemd.

Groep ouders en kinderen missen kansen op gezondheid door beperkte basisvaardigheden

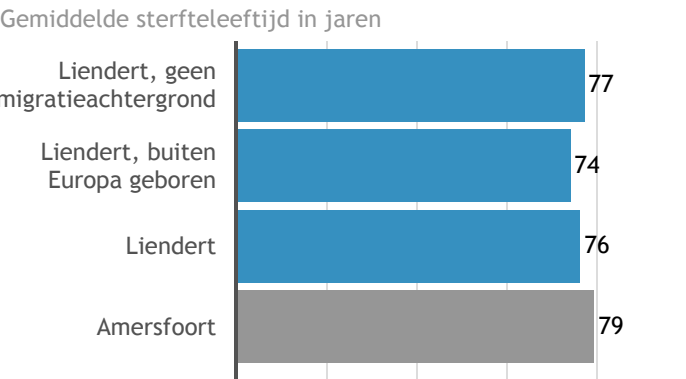
Veel van de geïnterviewde professionals zien dat een groep ouders in Liendert basisvaardigheden mist: ouders zijn digitaal niet vaardig of beheersen de taal niet waardoor ze niet kunnen mailen of bellen. Of ze weten niet hoe of waar ze hulp moeten vragen. Sommigen weten ook niet hoe ze verstandig met geld om kunnen gaan of gezond kunnen eten. Hier zitten ook ouders met een licht verstandelijke beperking bij. Veel ouders missen hierdoor volgens professionals kansen op allerlei gebieden, waaronder gezondheid. Dit geldt voor o.a. de wijkteams (waar mensen moeten bellen om zich aan te melden), verloskundigen (digitaal portaal te moeilijk), sportmogelijkheden (taal of mensen durven niet alleen te gaan). Ook huisartsen kunnen door cultuurverschillen en de taalbarrière bijvoorbeeld minder goed hun patiënten helpen. Er zijn wel initiatieven en activiteiten die helpend zijn (warme overdracht naar wijkteam, mamacafé's, buurtmoeders, fysieke inloop bij de verloskundigenpraktijk, centering pregnancy etc.), maar lang niet alle ouders worden hiermee bereikt. Pogingen om ouders direct na de zwangerschap langdurig met elkaar in contact en binnen bereik van professionals te houden zijn tot nu toe niet gelukt.

Lichamelijke klachten komen voor

In de interviews is gevraagd of kinderen/jongeren lichamelijke klachten hebben. De meeste jongeren hebben geen lichamelijke klachten. Enkele ouders of jongeren zeggen dat ze bijvoorbeeld diabetes of allergieën hebben. Sommige kinderen komen door hun klachten regelmatig in het ziekenhuis en vinden dit niet leuk.

Inwoners Liendert worden gemiddeld minder oud

In Liendert worden inwoners gemiddeld 76 jaar oud. Amersfoorters worden gemiddeld met 79 ouder. Vooral inwoners van Liendert die buiten Europa geboren zijn sterven eerder met gemiddeld 74 jaar.

Bron: KIS Wijkmonitor, 2021

Meer vroeggeboorte/te laag geboortegewicht en babysterfte in Liendert

In Liendert zijn tussen 2016 en 2020 meer baby's te vroeg en/of met een te laag gewicht geboren dan gemiddeld in Amersfoort. Babysterfte rond de geboorte kwam tussen 2016 en 2020 ook vaker voor in Liendert dan in Amersfoort gemiddeld.

Vroeggeboorte/te laag geboortegewicht en baby sterfte

Liendert: 18%
Amersfoort: 14%

van de baby's werd te vroeg geboren en/of had een te laag geboortegewicht.

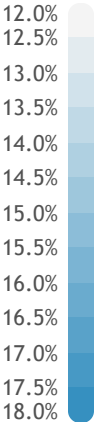
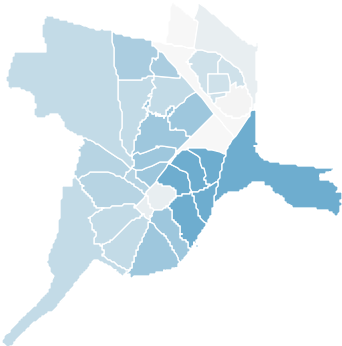

Liendert: 1%
Amersfoort: 0,4%

van de baby's stierf rond de geboorte.

Bron: GGD Registratie Jeugdgezondheidszorg, cijfers tussen 2016 en 2020.

% Vroeggeboorte en/of te laag geboortegewicht per wijk

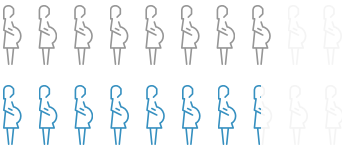

Bron: Perined, via waarstaatjegemeente.nl

Minder vrouwen vroege zwangerschapsbegeleiding

In Liendert hebben minder vrouwen zwangerschapsbegeleiding (verloskundige of gynaecoloog) in de eerste 10 weken van de zwangerschap.

Zwangerschapsbegeleiding vóór 10 weken zwangerschap

Amersfoort: 80%

Liendert-Rustenburg: 74%

Bron: GGD Registratie Jeugdgezondheidszorg, 2020

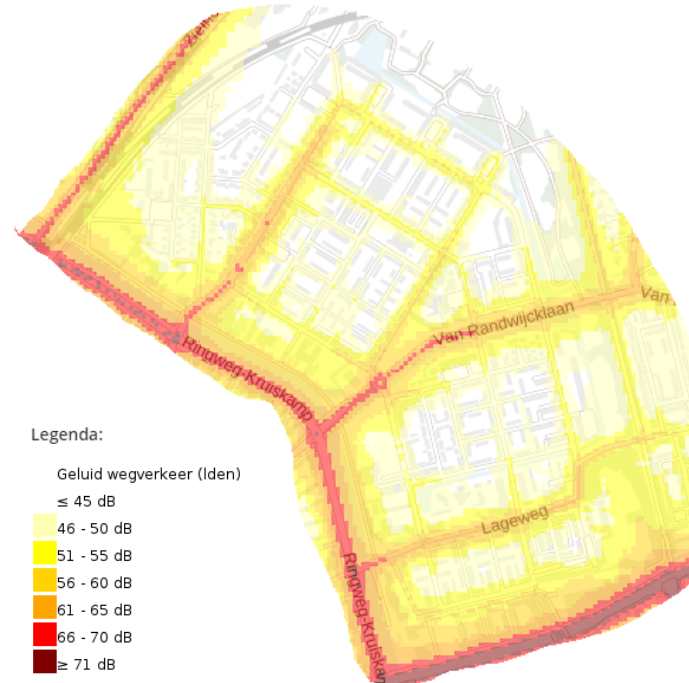
Geluidsoverlast door verkeer komt veel voor, net als in andere wijken in Amersfoort

Meetgegevens van de Atlas van de Leefomgeving laten zien dat de Randwijckweg, Lageweg en Liendertseweg vooral geluidsoverlast geven. En de gebieden in Liendert naast de drukke wegen Hogeweg, Ringweg Kruiskamp en het spoor. De geluidsoverlast in Liendert is vergelijkbaar met veel andere wijken in Amersfoort (bijvoorbeeld Nieuwland, Kattenbroek, Zielhorst, Soesterkwartier). In het wijkperspectief is de meest gemelde vorm van overlast geluidshinder. Wel worden er andere gebieden genoemd dan in de Atlas van de Leefomgeving: de Zwaluwenstraat, Rietzangerstraat en Valkenhorst. Dat komt waarschijnlijk omdat er in het wijkperspectief ook nog de isolatie van huizen en het rijgedrag (zoals 'racen') meespelen, terwijl de Atlas is gebaseerd op het aantal auto's en bijvoorbeeld geluidswallen.

Ook andere geluidsoverlast door slechte isolatie

Uit de gesprekken die recentelijk met inwoners zijn gevoerd, blijkt dat sommige inwoners last hebben van slecht geïsoleerde huizen. Een jongere zegt: "De flat is erg gehorig, je hoort daar echt alles, ook dingen die je absoluut niet wilt horen. Ik heb veel last van het geluid."

Geluidsoverlast door verkeer in Liendert

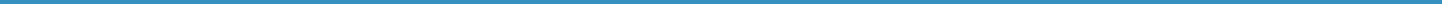

Bron: Atlas voor de Leefomgeving, 2021

Naast verkeersgeluid ook veel fijnstof en stikstof langs Hogeweg

De Hogeweg langs de zuidkant van Liendert kent een hoog percentage stikstof en fijnstof. Vooral bewoners van de aangrenzende buurt Liendert-Zuid worden blootgesteld aan deze stoffen (Atlas voor de Leefomgeving RIVM, 2019).

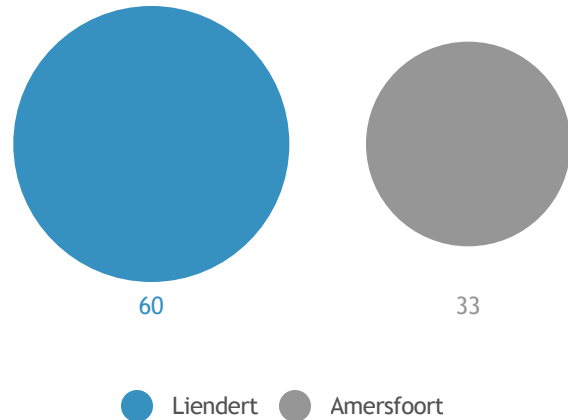

Meer huishoudens ontvangen ondersteuning op 2 of meer gebieden

In Amersfoort ontvangen 33 van 1.000 huishoudens ondersteuning uit 2 of 3 wetten (Participatiewet, Wmo en/of Jeugdzorg). In Liendert zijn er meer huishoudens die gebruik maken van 2 of 3 wetten dan gemiddeld in Amersfoort, namelijk 60 per 1.000 huishoudens.

Aantal huishoudens met ondersteuning op 2 of 3 gebieden per 1.000 huishoudens

Bron: CBS Statline, 2021

Stress lijkt veel voor te komen, vaak door armoede

Uit de interviews blijkt dat veel gezinnen stress ervaren. Soms is onduidelijk waardoor de stress wordt veroorzaakt, andere keren komt het door armoede. Geldzorgen binnen het gezin leiden bij sommige jongeren tot een groot verantwoordelijkheidsgevoel of druk. Druk om later zelf een baan te vinden met een hoog inkomen, om zo zelf niet meer in armoede te hoeven leven. Of druk om het gezin te ondersteunen. Een jongere doucht bijvoorbeeld koud. En verschillende jongeren dragen bij aan het gezinsinkomen door naast school (of soms zelfs in plaats van naar school) te gaan te werken. Een enkele schoolgaande jongere werkt 30 uur per week in zijn bijbaan, om mee te betalen aan de boodschappen. Andere jongeren werken niet om het gezinsinkomen aan te vullen, maar wel om in hun eigen behoeften te voorzien (telefoon, kleding, sportschool). Hierdoor hebben zij niet altijd voldoende energie en tijd voor school of vrije tijd. Kinderen vertonen volgens professionals door stress soms druk gedrag. Een huisarts ziet op zijn spreekuur veel ouders met fysieke klachten, terwijl dit vaak de gevolgen van stressklachten door de thuissituatie zijn.

Liendert in middenmoot qua jeugdzorg

Het percentage kinderen met jeugdzorg in Liendert was 11% in 2021. Op het kaartje is te zien dat het percentage jeugdzorg wisselt per wijk en dat Liendert in de middenmoot zit: in het Soesterkwartier is het percentage kinderen met jeugdzorg bijvoorbeeld 12.7%, in Rustenburg 8,4%.

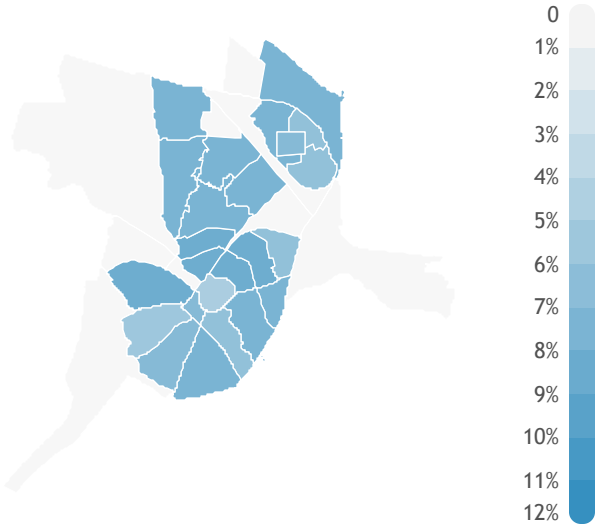
Percentage 0-23 jarigen in Liendert met jeugdzorg (2021)

● Jeugdzorg ● Geen jeugdzorg

Bron: CBS, 2021

Percentage 0-23 jarigen in 2021 met jeugdzorg, naar wijk

Toelichting: Cijfers zijn niet vergelijkbaar met Amersfoort gemiddeld, omdat niet alle jongeren zijn toe te wijzen aan een wijk. Daarom zijn de cijfers van de wijken opgeteld altijd lager dan het totale gemeentecijfer.

Bron: CBS, 2021

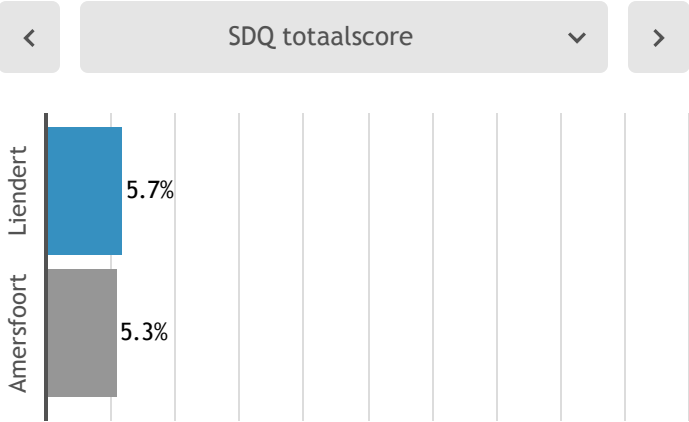
Net als in Amersfoort heeft 1 op de 20 kinderen psychosociale problemen

Vergeleken met Amersfoort gemiddeld, hebben ongeveer evenveel kinderen in groep 2 en groep 7 in Liendert een verhoogde SDQ-score. Dit betekent dat ongeveer een even hoog percentage ouders in Liendert psychosociale problemen bij hun kind rapporteren als gemiddeld in Amersfoort. Ook voor de subschalen van de SDQ vragenlijst emotionele problemen en gedragsproblemen verschillen kinderen in Liendert weinig van Amersfoort gemiddeld.

Interviews: psychische aandoeningen genoemd

In interviews met jongeren, ouders en professionals worden regelmatig psychische aandoeningen genoemd. Of mensen noemen psychische of gedragsproblemen op grond van moeilijke (thuis)situaties. Het gaat, onder andere, om depressie of stressklachten bij ouders. Of om autisme bij kinderen. Jongeren noemen angstklachten, een eetstoornis en ADHD. De meesten zijn hier voor al in een hulptraject of krijgen ondersteuning van het wijkteam. Maar soms zijn er wel lange wachtlijsten. Professionals zeggen dat niet alle gezinnen waarin psychische klachten voorkomen in beeld zijn.

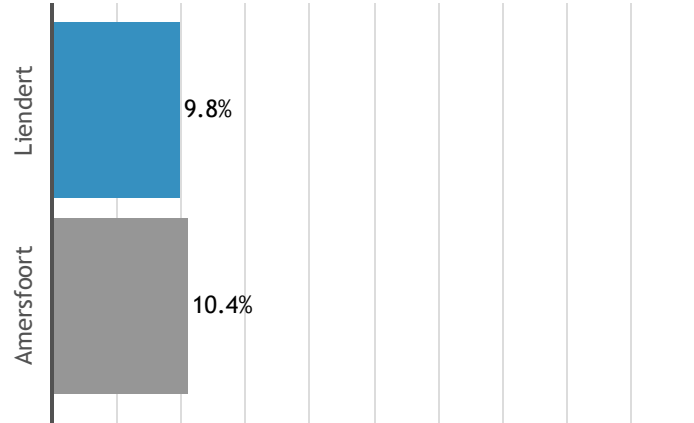
Percentage kinderen in groep 2 en groep 7 in Liendert met een verhoogde totaalscore op de SDQ

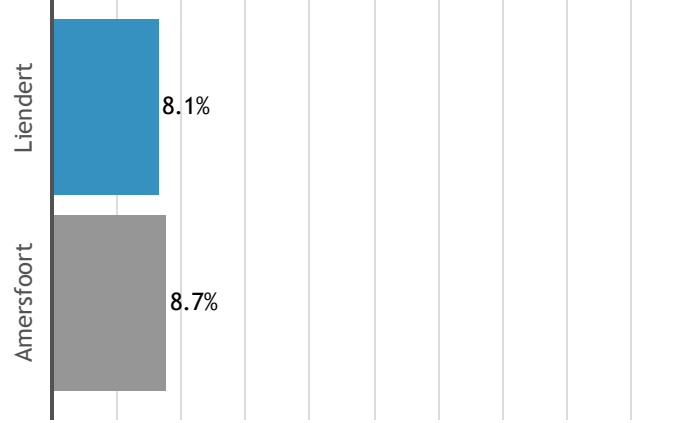
Toelichting: SDQ betekent 'Strengths and Difficulties Questionnaire'. Deze bevat 25 stellingen over hyperactiviteit, emotionele problemen, problemen met leeftijdsgenoten, gedragsproblemen en pro-sociaal gedrag. De cijfers zijn een combinatie van groep 2 en groep 7 op de basisschool voor de jaren 2020-2021 en 2021-2022

Bron: GGD Registratie Jeugdgezondheidszorg, 2022

Percentage kinderen in groep 2 en groep 7 in Liendert met een verhoogde score op gedragsproblemen op de SDQ

Percentage kinderen in groep 2 en groep 7 in Liendert met een verhoogde score op emotionele problemen op de SDQ

Geen laagdrempelige plek voor jongeren om zorgen te bespreken

Professionals zeggen in het Wijkperspectief Liendert dat jongeren met een hulpvraag niet zelf bij hen komen. Het vraagt van jongeren tijd, vaardigheden, vertrouwen en durf om dit te doen. Jongeren maken zich soms ook zorgen als zij zien dat het niet goed gaat met hun broertjes en zusjes en hun klasgenoten, maar kloppen dan niet bij hulpverlening aan. In de praktijk is deze hulpverlening er volgens professionals wel (docenten, trainers, sociaal werk, jongerenwerker), maar het lijkt niet voldoende en niet genoeg aan te sluiten op de leefwereld van de jongeren.

”

"Ze maken thuis veel mee, en er mist een informele laagdrempelige plek met fijne mensen waar je even kan kletsen, je verhaal kwijt kan."

- Professional, wijkperspectief Liendert

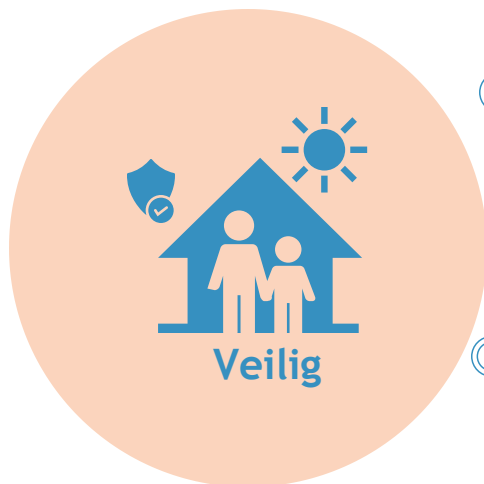
Samenwerking tussen professionals kan nog worden verbeterd en werkwijze belemmert hulpverlening

Professionals merken op dat de samenwerking tussen verschillende organisaties kan worden verbeterd. Inwoners worden bijvoorbeeld vaak 'koud' doorverwezen. Dit heeft tot gevolg dat hulpverlening minder effectief is. Sommige professionals hebben ook het gevoel dat er dubbel werk wordt verricht en dat iedereen het wiel opnieuw uitvindt.

Soms zeggen professionals dat inwoners door bepaalde werkwijzen minder goed geholpen worden of helemaal niet bereikt worden. Bijvoorbeeld als professionals niet outreachend, laagdrempelig of cultuursensitief te werk (kunnen) gaan of de inwoner niet in de hoofdrol plaatsen. Ook bureaucratie en wachtlijsten kunnen de hulpverlening tegenwerken.

3 Veilig

- Meer jeugdigen groeien op in een veilige wijk en schoolomgeving
- Minder jeugdigen maken zich schuldig aan criminaliteit
- Meer jeugdigen groeien op in een veilige thuissituatie

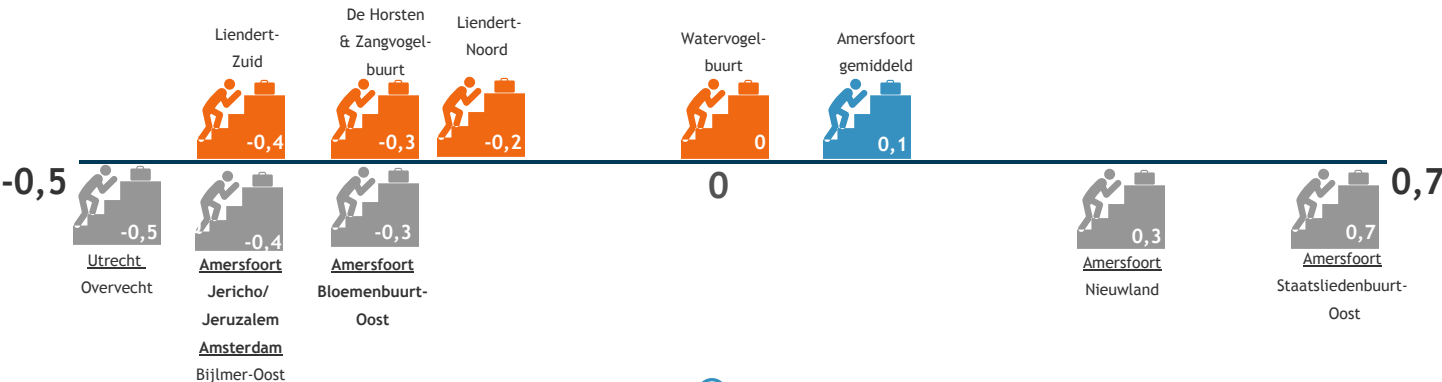
Vier van de vijf buurten in Liendert lage welvaart, opleiding en werkloosheid

Het CBS heeft een gecombineerde score van welvaart (inkomen en vermogen), opleidingsniveau en het wel of niet hebben van werk gemaakt. Dit hebben zij gedaan voor alle buurten en wijken in Nederland. Bijna alle buurten in Liendert scoren hierop lager dan Amersfoort gemiddeld. Dit betekent dat in deze buurten meer mensen een lagere welvaart en opleiding en minder vaak werk hebben dan de gemiddelde inwoner van Amersfoort. Liendert-Zuid scoort even laag als Bijlmer-Oost in Amsterdam, maar wel iets hoger dan een wijk

als Utrecht Overvecht. Buurten als Jericho/Jeruzalem en Bloemenbuurt-Oost lijken op Liendert-Zuid, De Horsten en de Zangvolgebuurten als het gaat om welvaart, opleiding en werkloosheid

Grote verschillen binnen buurten

Binnen de buurten Liendert-Zuid, De Horsten en Zangvogelbuurt zijn grote verschillen tussen mensen in welvaart, opleidingsniveau en werk. Er wonen dus mensen die een baan hebben en een veel hogere welvaart en opleiding hebben dan anderen in dezelfde buurt, maar ook mensen die geen baan hebben, een veel lagere opleiding en een veel lagere welvaart.

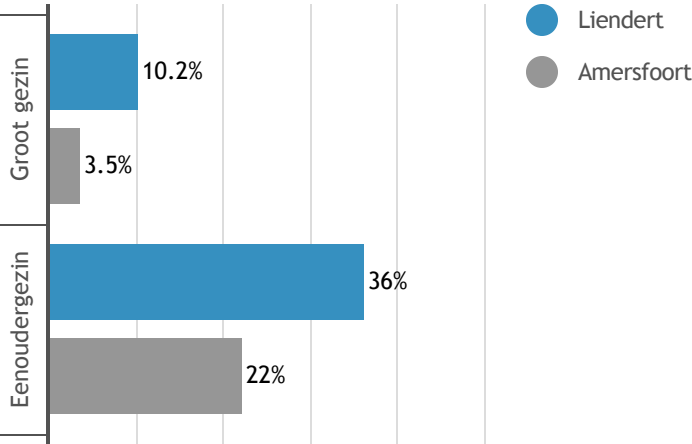
Bron: CBS, Sociaal-economische status; scores per wijk en buurt, regio-indeling 2021

Meer grote gezinnen en eenoudergezinnen

In de grafiek is te zien dat er relatief meer grote gezinnen en eenoudergezinnen zijn in Liendert. Veel geïnterviewde jongeren groeien op in een eenoudergezin. Zij wonen dan bij hun moeder, meestal vanwege een scheiding. Vaak is er nog wel goed contact tussen de jongere en de vader.

Percentage eenoudergezinnen en grote gezinnen van totaal aantal gezinnen in Liendert en Amersfoort

Bron: BRP, 2022

123

gezinnen in Liendert zijn **grote gezinnen**. Dat zijn gezinnen met 4 of meer kinderen.

435

gezinnen in Liendert zijn **eenoudergezinnen**.

Bron: BRP, 2022

Professionals vinden ouderbetrokkenheid soms onvoldoende

Volgens professionals zijn er grote verschillen in ouderbetrokkenheid. Er is bijvoorbeeld een groep ouders die hun kinderen zonder toezicht buiten laten spelen, zoals bij de Buitenkasten (speeltuinen waar kinderen ook speelgoed kunnen lenen). Daar zijn wel vrijwilligers, maar sommigen zijn van mening dat er daar meer toezicht en begeleiding zou moeten zijn.

Sommigen vinden gezinsleven fijn, anderen missen ondersteuning

Hoe geïnterviewden het gezinsleven ervaren, verschilt. Sommige ouders geven aan dat partners aandacht hebben voor elkaar en elkaar ondersteunen. Ouders vinden het belangrijk om aandacht voor hun kinderen te hebben en vinden over het algemeen dat zij goed contact hebben met hun kinderen. Maar er zijn ook ouders die veel stress ervaren en het gevoel hebben er alleen voor te staan - ook als zij wel een partner hebben. De geïnterviewde jongeren vinden dat ze thuis meestal in harmonie met hun gezin kunnen leven. Sommigen ervaren wel harmonie, maar te weinig ondersteuning, bijvoorbeeld vanwege de financiële situatie of als ze hun ouders regelmatig als 'tolk' moeten begeleiden.

Meer huishoudens met problematische schulden

In 2021 heeft 10% van de huishoudens in Liendert geregistreerd problematische schulden. ⁱ Gemiddeld heeft 7% van de Amersfoortse huishoudens geregistreerd problematische schulden. Niet alle mensen met schulden worden geholpen door schuldhelpverlening. In 2021 zijn 59 huishoudens in Liendert begonnen aan een traject schuldhelpverlening. Terwijl 380 huishoudens volgens het CBS geregistreerd problematische schulden hadden.

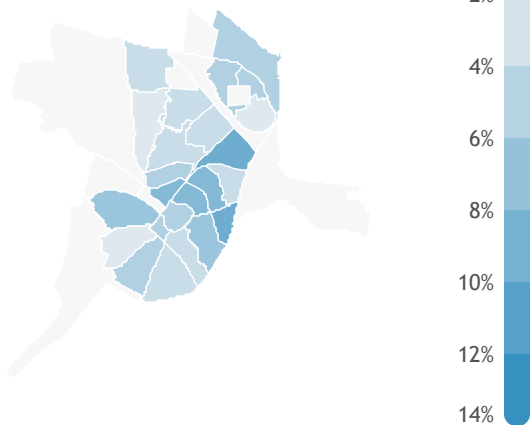

59

huishoudens in Liendert zijn een traject begonnen bij Stadsring in 2021

Bron: Stadsring, 2021

% Huishoudens met geregistreerde problematische schulden

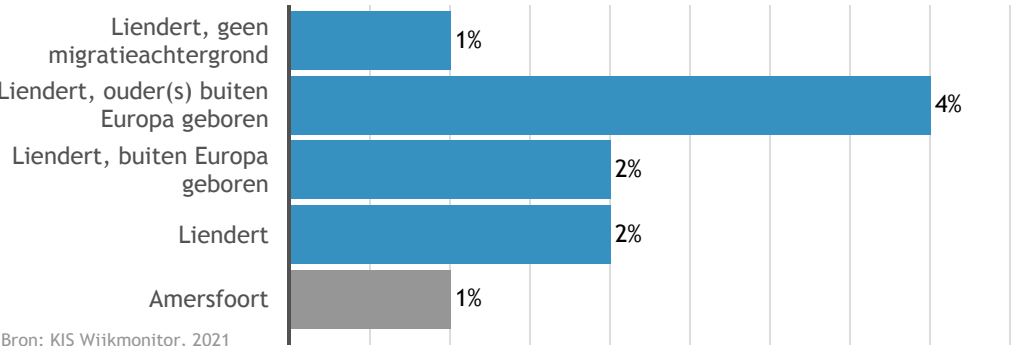
Bron: CBS, 2021

Inwoners met migratieachtergrond vaker betalingsachterstand zorgverzekering

In Liendert heeft een kleine 2% van de huishoudens een betalingsachterstand bij de zorgverzekering. Dit is twee keer zoveel als in Amersfoort, waar het afgerond 1% is. Vooral inwoners waarvan de ouders buiten Europa geboren zijn, hebben vaker een betalingsachterstand.

% Huishoudens met betalingsachterstand zorgverzekering

Bron: KIS Wijkmonitor, 2021

Meer jongeren uit Liendert groeien op in een huishouden met een laag inkomen

Het sociaal minimum is het bedrag dat men minimaal nodig heeft om te kunnen leven. Mensen met een inkomen tot iets meer dan het sociaal minimum hebben een laag inkomen.

In Liendert groeit 22% van de kinderen op in een huishouden tot 110% van het sociaal minimum. In Amersfoort is dat 6%.

Percentage 0-18-jarigen dat opgroeit in huishouden met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum

Bron: CBS VSO, 2019

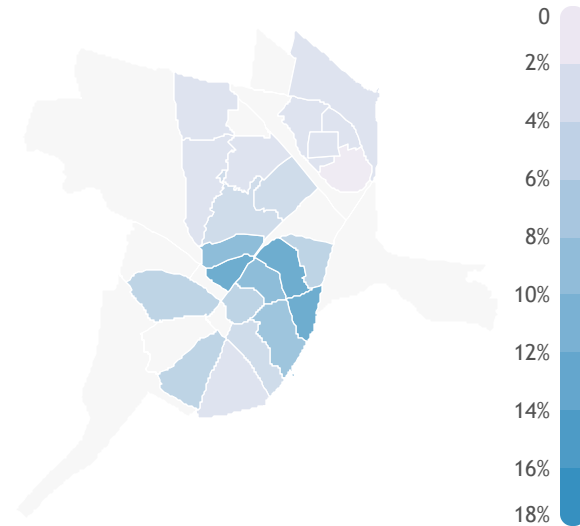
Ouders en jongeren zeggen met financiële problemen te maken te hebben

In veel interviews komt aan bod dat gezinnen moeite hebben met rondkomen. Veel ouders kunnen alleen de vaste lasten betalen of geven aan geldzorgen of schulden te hebben. Zij maken dan soms gebruik van de voedselbank en kunnen geld alleen aan basisbehoeften besteden: "Het is lastig om iets leuks te doen voor de kinderen." Ook jongeren vertellen over armoede. Soms moet hun gezin rondkomen van een bijstandsuitkering of is er bewindvoering. Professionals merken op dat armoede erger wordt, nu ook middeninkomens meer financiële problemen krijgen. Volgens professionals wordt armoede vaak doorgegeven aan de volgende generatie. De gevolgen van armoede zijn in de interviews zichtbaar. Zo levert het sommige jongeren stress op of voelen zich erg verantwoordelijk om bij te dragen aan het gezinsinkomen. Sommige kinderen krijgen thuis onvoldoende te eten. Of ouders zijn afhankelijk van bijdragen voor bijvoorbeeld babyspullen, laptops en fietsen. Door schaamte vragen inwoners minder snel hulp van anderen. Al geeft een geïnterviewde jongere aan dat hij zich als kind niet schaamde dat hij geld van de gemeente kreeg, omdat zijn vrienden dat ook allemaal kregen.

Meer kinderen groeien op in gezin dat moet rondkomen van bijstandsuitkering

Vergeleken met de meeste andere Amersfoortse wijken groeien in Liendert veel kinderen op in een gezin dat moet rondkomen van een bijstandsuitkering: 17%. In Amersfoort gemiddeld is dit 5%.

Percentage kinderen in uitkeringsgezinnen

Bron: CBS, 2021

Jongeren in arme gezinnen hebben soms forse bijbaan

Sommige jongeren werken een flink aantal uren (20-30 uur) om hun gezin financieel te ondersteunen of hun eigen spullen te kunnen kopen (bijvoorbeeld rijbewijs, kleding). Een jongere zegt dat hij door zijn 30-urige bijbaan soms weinig energie heeft om naar school te gaan.

Meer grote gezinnen op klein woonoppervlak

7 procent

van alle gezinnen met 3 of meer kinderen in Liendert woont in een woning van 75m² of minder. In heel Amersfoort is dit 4%.

Bron: Bag en BRP, 2022

Sommige gezinnen hebben last van te klein huis, vooral in De Horsten

In de gesprekken met professionals voor het wijkperspectief (2021) en onze interviews met jongeren en ouders blijkt dat gezinnen soms in een te klein huis wonen, vooral in de Horsten.

Sommige ouders en jongeren klagen ook over vocht en tocht en dat de woning heel gehorig is. Verder zeggen professionals dat er in Liendert een gebrek is aan geschikte huisvesting. Jongeren die een andere leefstijl hebben dan ouders en het ouderlijke huis willen verlaten, kunnen dit niet omdat er geen aanbod is voor hen. Dit kan tot veel stress leiden.

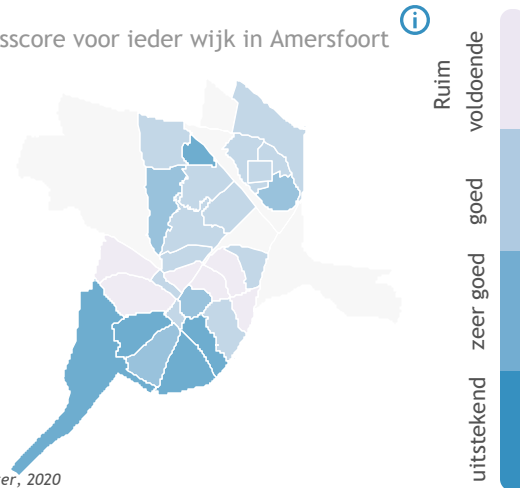
Leefbaarheid *ruim voldoende* volgens

Leefbaarometer

In de Leefbaarometer is te zien hoe de leefbaarheid van verschillende Nederlandse steden en buurten eruit ziet. Belangrijke thema's voor de leefbaarheid zijn woningvoorraad, de fysieke omgeving, voorzieningen, sociale samenhang en overlast en veiligheid. Al deze thema's zijn meegenomen in het samenvattende oordeel over de leefbaarheid.

De leefbaarheid in Liendert wordt beoordeeld met 'ruim voldoende'. De leefbaarheid in Amersfoort wordt beoordeeld met 'goed'.

Leefbaarheidsscore voor ieder wijk in Amersfoort

Bron: Leefbaarometer, 2020

Verschillen tussen buurten groot

In sommige buurten van Liendert is de beoordeling van de leefbaarheid beter dan in andere buurten. De buurten De Horsten en Liendert-Zuid scoren met 'voldoende' het laagst en de Watervogelbuurt met 'goed' het hoogst.

Woningvoorraad, sociale samenhang, overlast & onveiligheid kunnen beter

Vooraf de thema's woningvoorraad (zoals kwaliteit van woningen, type woningen, betaalbaarheid), sociale samenhang en overlast & onveiligheid (geregistreerde misdrijven, ervaren veiligheid en overlast) worden in Liendert iets slechter beoordeeld dan landelijk gemiddeld.

Inwoners zijn blij met voorzieningen

De voorzieningen in de wijk (diversiteit en grootte van voorzieningen en afstand tot bijvoorbeeld horeca, ov, onderwijs) vinden inwoners heel goed.

”

"Winkels zijn dichtbij, dat is erg prettig."

- inwoner Liendert

Zowel 10-11-jarigen als volwassenen vinden dat er genoeg buitenspeelplekken zijn...

In Liendert vindt ongeveer evenveel 10-11 jarigen (91%) dat er genoeg buitenspeelplekken in de buurt zijn. Dit is ongeveer evenveel als gemiddeld in Amersfoort (GGD Registratie Jeugdgezondheidszorg, 2020). Ook uit de monitor Leefbaarheid en Veiligheid (2021) blijkt dat volwassenen in Liendert even tevreden zijn over de buitenspeelplekken als volwassenen gemiddeld in Amersfoort (3,4 op een schaal van 1-5).

...maar uit de interviews blijkt iets anders

Maar uit interviews blijkt dat ouders, jongeren en sommige professionals niet tevreden zijn over de speelplekken in Liendert. Geïnterviewde ouders vinden dat er te weinig speelplekken zijn, zij missen voetbalvelden, geschikte speeltoestellen en een binnenspeeltuin. Ook vinden zij dat er te weinig aanbod is voor oudere kinderen en kinderen met een beperking. Speeltuinen zijn volgens hen bovendien vaak vies, onder andere door uitwerpselen van katten. Of honden komen op speelplekken en hier zijn kinderen bang voor. Hierdoor gaan sommige ouders met hun kinderen naar andere wijken

om te spelen. Of zij laten hun kinderen helemaal niet buiten spelen. Ook jongeren vinden dat er in de wijk te weinig te doen is voor kinderen. Zij missen sportmogelijkheden en volgens hen was er vroeger meer speelaanbod (speeltuin 'Het Vogelnest' wordt vaak genoemd) en meer speeltoestellen (bijvoorbeeld het SRO busje met speel-attributen). Onder professionals zijn de meningen verdeeld: sommigen vinden dat er genoeg ruimte is voor kinderen om buiten te spelen en te sporten. Anderen vinden dat speelplekken juist te klein en te druk zijn. Ook bankjes en fitnesstoestellen voor ouders bij speelplekken worden gemist.

”

"Ik heb vroeger veel gespeeld in speeltuin Het Vogelnest. Nu zijn er kale grasvelden en kennen mensen elkaar niet meer, omdat de wijk zo gegroeid is."

- Jongere uit Liendert

”

"Met 6 kinderen thuis en geen speelplek vlakbij huis kunnen mijn kinderen niet buitenspelen."

- Moeder uit Liendert

Geen geschikte plek voor jongeren in Liendert

Jongeren, professionals en ouders vinden dat er geen geschikte plekken zijn om te 'hangen'. Jongeren en professionals zijn het met elkaar eens dat The Game niet aantrekkelijk genoeg is. De openingstijdens zijn bijvoorbeeld te beperkt en omdat er geen ramen zijn, voelt het voor ouders spannend om hun kinderen hier naartoe te laten gaan. Verschillende jongeren noemen dat zij na de wisseling van jongerenwerker nu niet meer weten wat er te doen is.

Wisselend beeld over groen in de wijk

Verschillende geïnterviewde jongeren en enkele ouders vinden dat de wijk groener zou moeten zijn. Zij willen minder (hoge) gebouwen, meer bankjes bij speeltuinen en wandelrondjes en meer groen, ook voor de kleine kinderen in de wijk. Maar er zijn ook ouders die de fysieke inrichting, groen in de wijk en het bos juist waarderen. Professionals vinden het goed dat de schoolpleinen vergroend worden. Zij vinden ook dat de Horsten er door de renovatie beter uitziet dan jaren geleden.

Overlast door afval in de wijk

Volgens geïnterviewde ouders en professionals wordt het afval vaak op de galerijen van flats, op straat of náást afvalcontainers neergezet. Hierdoor verslechtert het straatbeeld, ontstaat stankoverlast en het lokt ongedierte en vogels.

Ouders en professionals vinden verkeer onveilig

Veel ouders zeggen dat ze hun kinderen niet alleen buiten laten spelen vanwege het verkeer. Het is volgens hen niet veilig voor kinderen om de weg over te steken, te fietsen of op straat te spelen. De wegen zijn te smal voor de hoeveelheid verkeer, er ontbreken duidelijke fietspaden, drempels en zebrapaden. Vooral de Trekvogelweg, de Wiekslag, Liendertseweg en de Horsten worden als druk en gevaarlijk omschreven.

Inwoners hebben last van wildplassen bij flats

Volgens veel ouders zijn de flats slecht onderhouden. De gemeenschappelijke voorzieningen, zoals het trappenhuis, worden niet vaak genoeg schoon gemaakt. Opvallend veel geïnterviewden noemen dat mensen in de lift, het trappenhuis en bij schuurtjes plassen.

Volgens vragenlijstenonderzoek is sociale cohesie laag

Sociale cohesie omschrijft hoe verbonden de inwoners zich voelen met andere inwoners in de buurt en of de omgang tussen bewoners prettig is (Manca, 2014). In een vragenlijstenonderzoek van de gemeente wordt de sociale cohesie door stellingen gemeten.

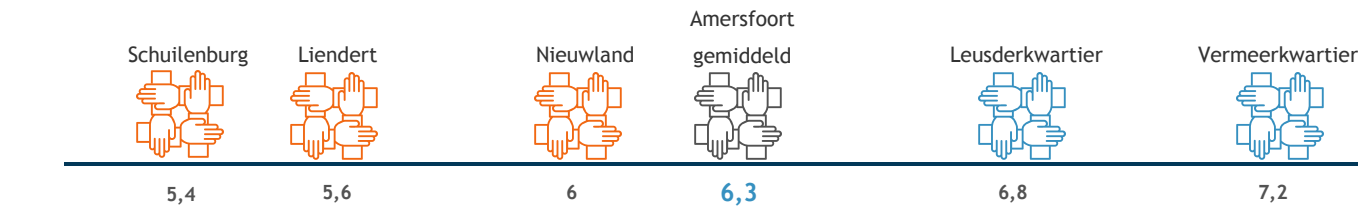
Afhankelijk van de antwoorden die inwoners op de verschillende stellingen geven, is de score voor sociale cohesie groter of kleiner. De score kan tussen de 0 en 10 liggen.

In Liendert is de mate van sociale cohesie lager dan in de meeste andere Amersfoortse wijken. De score voor sociale cohesie ligt in Amersfoort gemiddeld op 6,3; in Liendert is dat 5,6.

Minder inwoners zijn gehecht aan hun buurt

57% van de bewoners van Liendert is gehecht aan hun buurt. In Amersfoort is dit gemiddeld 72%. Alleen in de wijk Schuilenburg zeggen nog minder mensen (51%) gehecht te zijn aan hun buurt. Professionals bevestigen dit beeld en zeggen dat zich steeds minder inwoners verantwoordelijk voelen voor de wijkomgeving. Hierdoor is het lastig om elkaar op ongewenst gedrag (bijvoorbeeld het dumpen van afval) aan te spreken.

Mate van sociale cohesie Amersfoort gemiddeld en bepaalde wijken

Bron: Stadspeiling O&S, 2021

Grote buurtverschillen bij contact met burens en buurtbetrokkenheid

Gemiddeld heeft een kleiner aandeel inwoners van Liendert contact met hun burens dan in Amersfoort en is een kleiner aandeel betrokken bij hun buurt (contact: 30% t.o.v. 40% in Amersfoort; betrokkenheid: 19% t.o.v. 25% in Amersfoort). Maar buurtverschillen zijn groot. In De Horsten en Liendert-Noord hebben ongeveer evenveel mensen contact met hun burens als in Amersfoort gemiddeld. En in de Watervogelbuurt en Liendert-Noord is een groter aandeel betrokken bij de buurt dan in Amersfoort gemiddeld. Vooral in de buurten Liendert-Zuid en Zangvogelbuurt lijkt het contact tussen burens en de betrokkenheid minder groot.

Jongeren waarderen sociale cohesie en zijn gehecht aan hun wijk

Veel geïnterviewde jongeren en een deel van de ouders vinden Liendert een fijne wijk en zijn blij dat ze er wonen. De meeste geïnterviewden hebben vrienden in de wijk en waarderen de sociale cohesie en ontmoetingen: mensen kennen en helpen elkaar. Liendert is volgens hen een levendige wijk met leuke buurtfeesten.

Niet alle ouders hebben een groot sociaal netwerk

Niet alle geïnterviewde ouders vinden dat de sociale cohesie groot is in de wijk. Sommige geïnterviewden zijn eenzaam, hebben een klein of geen sociaal netwerk of missen hun familie, die ver weg woont. Een moeder merkt op dat gezinnen zonder migratieachtergrond de wijk vaker verlaten. Deze hoge doorstroom zorgt ervoor dat je minder snel contact kan maken en iedereen op zichzelf blijft. Ook professionals signaleren dat veel vrouwen met jonge kinderen met weinig mensen in contact komen.

Culturele diversiteit: kracht maar ook uitdaging

In Liendert wonen mensen met verschillende culturele achtergronden. Met die grote diversiteit zijn sommige geïnterviewden juist blij: het draagt bij aan het thuisgevoel. Professionals noemen dat de diversiteit de kracht is van de wijk, omdat verschillende normen elkaar kunnen aanvullen. Aan de andere kant leidt grote culturele diversiteit ook tot conflicten tussen inwoners en worden mensen buitengesloten. Veel geïnterviewden noemen dan ook dat de wijk gesegregeerd is: mensen van verschillende achtergronden mengen niet met elkaar. Daardoor, én door de hoge doorstroom van inwoners zonder migratieachtergrond is het lastig om de Nederlandse taal te leren en te integreren.

Verhouding van veerkrachtige en minder-veerkrachtige inwoners steeds meer uit balans

In Liendert komen volgens professionals veel nieuwkomers, mensen die net gescheiden zijn en starters te wonen. De instroom is nu dus minder gemixt. Vooral mensen die gemiddeld iets meer ondersteuning nodig hebben, komen in Liendert wonen - dat heeft met politieke keuzes over huisvesting te maken. Omdat veerkrachtige inwoners de wijk vaker verlaten, is er vanuit hen minder ondersteuning aan nieuwkomers. Kinderen uit gezinnen met veel armoede zien bovendien zo geen andere voorbeelden om zich heen en kunnen zich daar niet aan optrekken.

Inwoners missen ontmoetingsruimten

In de gesprekken die voor het Wijkperspectief gevoerd zijn, bleek dat veel inwoners ontmoetingsruimten missen. Veel mensen kennen de bestaande ontmoetingsruimten (Projecthuis Madiba, Groene Stee, Huis van Bartels, bewonersruimte bij hun flat) niet. Sommigen kenden wel een ontmoetingsruimte, maar voelen zich er niet thuis. Professionals zijn van mening dat er al veel diverse ontmoetingsplekken zijn en vinden dit belangrijk: want niet iedereen voelt zich thuis in eenzelfde omgeving.

Wantrouwen tegen gemeente en hulpverlenende organisaties

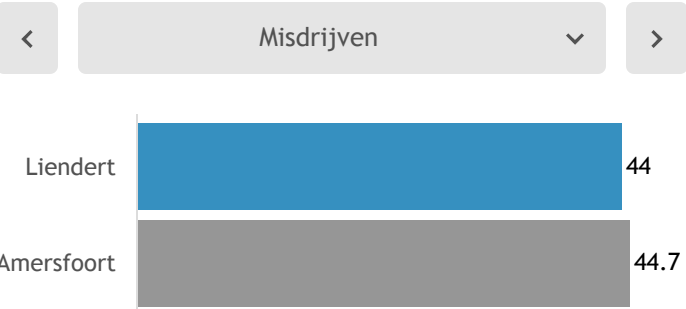
Veel professionals signaleren dat inwoners van Liendert weinig vertrouwen hebben in de overheid en hulp- of dienstverlenende organisaties. Soms komt dat doordat inwoners slechte ervaringen hebben met eerder ontvangen hulp of omdat ze (leerplicht)boetes hebben gekregen. Maar ook trage processen spelen een rol: soms hebben inwoners meteen een oplossing in hun hoofd, terwijl er vaak veel tijd overheen gaat totdat procedures in gang zijn gezet. In de interviews voor het Wijkperspectief wordt regelmatig gezegd dat de gemeente 'toch niets doet voor de wijk'. Dit gaat vooral over de handhaving van zwerfafval, het netjes en mooi houden van de openbare ruimte (bestrating, kuilen, onderhoud groen) en bewaking van de veiligheid bij 'hangplekken of dealplekken'. Inwoners missen vaak een terugkoppeling en hebben ook hun twijfels of de gemeente echt iets gaat doen met de conclusies uit het Wijkperspectief. Zij maken zich zorgen over de komst van een hoge woontoren. Zij vinden dat de gemeente bij de beslissing voor een woontoren niet goed naar hen geluisterd heeft.

Niet veel vernielingen, bedreigingen, mishandelingen of meldingen; wel meer drugsbezit of -handel

Het aantal geregistreeerde misdrijven per 1.000 inwoners in Liendert is ongeveer evenveel als gemiddeld. We zien ook minder of evenveel gevallen van vernielingen, bedreigingen, mishandelingen of meldingen in verband met alcohol of drugs. Maar in Liendert worden er wel meer gevallen van drugsbezit of -handel geregistreerd.

Verschillende soorten misdrijven fluctueren wel sterk per jaar en nemen zowel in Amersfoort als ook in Liendert over het algemeen af.

Aantal geregistreeerde misdrijven, vernielingen, bedreigingen en mishandelingen per 1.000 inwoners in Liendert en Amersfoort

Bron: politiecijfers, 2022

Vernielingen

Bedreigingen

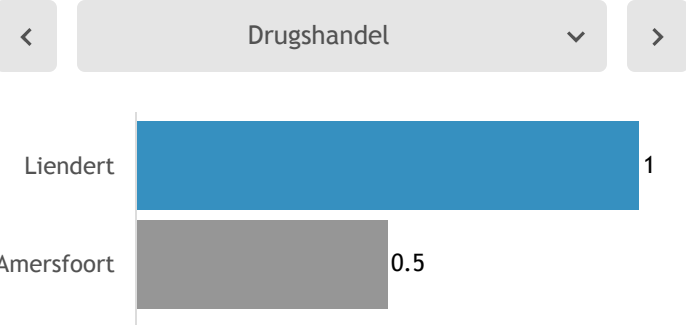

Mishandelingen

Aantal geregistreeerde gevallen van drugsbezit of -handel en meldingen in verband met alcohol of drugs per 1.000 inwoners in Liendert en Amersfoort

Bron: politiecijfers, 2022

Ouders benoemen drugsproblematiek in interviews

Volgens sommige ouders gebruiken hangjongeren drugs en dealen zij. Inwoners noemen ook plekken waarvan zij denken dat er wordt gedeald (het Waterwingebied of het einde van de Liendertseweg). Drugsdealen wordt overigens niet altijd in samenhang genoemd met hangjongeren.

Meer inwoners van Liendert voelen zich onveilig

Van alle Amersfoortse wijken is Liendert de wijk waar de meeste inwoners zich wel eens onveilig voelen in de buurt (Monitor leefbaarheid en veiligheid, 2021). 40% van de

inwoners zegt in een vragenlijstenonderzoek dat zij zich wel eens onveilig voelen. In Amersfoort is dit gemiddeld 23%.

Percentage inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt in Liendert en Amersfoort

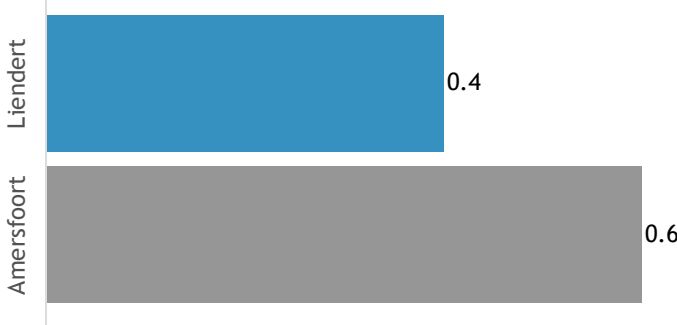

Bron: Stadspeiling O&S, 2021

Hangjongeren roepen zorgen op bij ouders over veiligheid kinderen

Hangjongeren zorgen bij veel ouders voor een onveilig gevoel. Volgens veel ouders en professionals roken zij, veroorzaken zij overlast, gebruiken zij drugs en lachgas en dealen ze met (hard)drugs. Meerdere ouders laten hun kinderen niet alleen buiten spelen, vinden dat de hangjongeren een slecht voorbeeld zijn en vragen zich af hoe zij hun eigen kinderen kunnen beschermen. Sommige vrouwen/meisjes voelen zich onveilig bij de bushaltes in de wijk vanaf zes uur 's-avonds.

Aantal geregistreeerde meldingen in verband met alcohol of drugs per 1.000 inwoners in Liendert en Amersfoort

Wisselend beeld over veiligheid onder jongeren

Een deel van de jongeren die wij spraken, voelt zich veilig in de buurt. De aanwezigheid van politie en handhaving geven hen een veilig gevoel. En hangjongeren of daklozen die vroeger een gevoel van onveiligheid gaven, zijn er volgens hen nu niet meer. Een ander deel van de jongeren voelt zich wél onveilig, vooral als het donker is en verlichting op straat ontbreekt. Soms worden er ook specifieke situaties genoemd, zoals diefstal, vandalisme, overlast van verslaafden en drugsdealers of jongeren die het criminele pad inslaan.

”

"Oudere gasten maken het niet moeilijk of lastig voor ze. Zijn prima gasten. Ik heb niet echt een onveilig gevoel in de avond."

- Jongere uit Liendert

”

"In de avonden kom ik liever niet op straat. Ik vind het crimineel op straat. Ik zie bijvoorbeeld iemand bezig met het slot van een scooter en twijfel of de scooter van die persoon is."

- Jongere uit Liendert

Meer ervaren jeugdoverlast, maar niet meer meldingen

Per 1.000 inwoners werden er in Liendert in 2022 iets minder meldingen over jeugdoverlast gedaan dan in Amersfoort: 8,1 in Liendert en 8,4 in Amersfoort.

In het vragenlijstenonderzoek van de gemeente gaven in 2021 juist meer inwoners in Liendert aan overlast te ervaren van (groepen) jongeren dan gemiddeld in Amersfoort: 15,8% in Liendert, 11,6% in Amersfoort (Monitor Leefbaarheid en Veiligheid, 2021).

Overlast van groepen jongeren door drugsgebruik of dealen

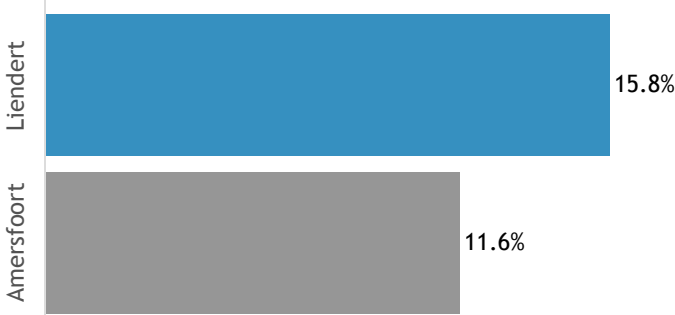
Uit het Wijkperspectief Liendert komt naar voren dat de overlast zich vaak afspeelt bij de diverse stroken met garageboxen. Jongeren benutten deze toch wat verstopte plekken om te hangen en drugs te gebruiken of te dealen (oa. garageboxen bij Liendertsedreef en Spreeuwenstraat). De eigenaren van deze garageboxen zijn vaak onbekend en het is moeilijk te achterhalen wie de eigenaren zijn. Hierdoor is het niet bekend waar de garageboxen voor worden gebruikt.

Aantal meldingen jeugdoverlast per 1.000 inwoners

Bron: politiecijfers, 2022

Percentage inwoners dat overlast ervaart door (groepen) jongeren

Bron: Stadspeiling O&S, 2021

Bronvermelding

Manca, A.R. (2014). Social Cohesion. In: Michalos, A.C. (eds) Encyclopedia of Quality of Life and Well-Being Research. Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/978-94-007-0753-5_2739

Mandemakers, J., Leidelmeijer, K., Burema, F., Halbersma, R., Middeldorp, M., en Veldkamp, J. (2021). Leefbaarometer 3.0. Instrumentontwikkeling. Amsterdam: Atlas Research.

Stipo (2021). Wijkperspectief Liendert. Amersfoort: Gemeente Amersfoort.

Wiering, D (2015). Beleidskader Jeugd 2015-2020. Rotterdam Groeit. Rotterdam: Gemeente Rotterdam.

Onderzoek en statistiek
Gemeente Amersfoort

Auteurs Marlies Visser
 Jane Mateika

Datum Mei 2023